

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 3. Satisfit Hurtado.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

componentium unum cum materia, quia nihil possunt hi conceptus includere, quod in illo priori non includatur.

5 Efficacissimè eundem dicendi modum iterum reiicio. Do unionem subiectari in materia: materia quatenus unita formæ non dicit illam receptionem unionis: ergo materia quatenus unita formæ non dicit unionem recipi in ipsa materia. Consequentia est evidens. Antecedens probatur: Materia quatenus unita formæ dicit unionem immediate per se ipsam efficientem ipsam materiam, & tanquam modum inseparabilem ab ipsa materia, sed unio non respicit immediate materiam, neque tanquam modus illius, mediâ inhesionis, sed per se ipsam, ergo unio ut modus est materia, non respicit illam tanquam subiectum inhesionis, quia ab illa tanquam, à subiecto inhesionis potest separari, ergo non illam unit quatenus est subiectum inhesionis illius. Patet consequentia, unio unit materiam quatenus est illius modus, & quatenus est inseparabilis ab illa, & quatenus per se ipsam illam attingit, sed non est modus materia: ut subiecti inhesionis, neque est inseparabilis ab illa tanquam à subiecto inhesionis, quia potest creari unio, & tunc separabitur à materia tanquam à subiecto inhesionis, neque per se ipsam unio attingit materiam tanquam inhesionis subiectum, quia inter unionem, & materiam formaliter, ut subiectum mediat inhesio distincta ab unione, & materia: ergo unio non unit materiam quatenus est illius subiectum inhesionis: ergo ex hoc capite non magis, neque diverso modo unit materiam, quam formam, quia inhesio superaddita unioni omnino impertinens est, ut vniat, cum unio non per inhesionem, sed præcisè per suammet entitatem formaliter, & adæquatè vniat: ergo ex eo quod unio inhereat materiæ & non formæ non unit diverso modo materiam, ac formam: ergo non est constituenda diuersa unio ex parte formæ, ex eo quod unio se tenens ex parte materiæ inhereat materiæ, & non formæ.

6 In confirmationem eiusdem sententiæ argumentum desumitur ex unione Verbi ad naturam humanam, quæ tantum naturæ inheret, & unit formaliter utrumque extremum, naturam videlicet & Verbum. Respondet Hurtado. ex vi huius unionis vniat Verbum non tanquam subiectum, sed tanquam terminum. Solutionem hanc abundè impugnati n. s. ubi probauimus unionem non vniat extremum, cui inheret, quatenus illius est subiectum, sed tantum immediate quatenus est modus illius subiecti, & illud respicit ut extremum immediate vniendum, quomodo illud respiciet, siue in illo subiectetur, siue non subiectetur, unio enim unit omne extremum quatenus extremum, & terminum illius, & nullum tanquam subiectum, licet vniat extremum illud, in quo subiectatur, quia non illud unit quatenus in illo subiectatur mediâ passionis, sed quatenus illud immediate per se respicit tanquam extremum & terminum unionis. Ex quo inferes unionem subiectatam in natura, æquè respicere Verbum & ipsam naturam tanquam terminos, licet insuper naturam tanquam subiectum respiciat, ex vi cuius illam non unit. Respondet secundo naturam non esse perfectionem Verbi, ac proinde non requirere unionem in Verbo, quia non vniat illi tanquam extremo perfectibili, partes vero essentielles vnâ esse perfectionem alterius, & hac ratione duplicem unionem requirere. Præcludam hoc effugium num. 10. ubi explicabo quomodo partes essentielles se mutuo perficiant.

7 Alium dicendi modum videlicet requiri duplicem unionem, siue vtrique sit ex parte materiæ, siue ex parte formæ, vel vna ex parte materiæ, & altera ex parte formæ, quia vna sufficiens non est, ut vniat adæquatè extrema, & ideo aliam eiusdem rationis necessariam esse, ut vtrique simul constituent extrema vnita, quæ altera tantum vnire non potuit. Nullus huiusque somniauit hunc dicendi modum, ideo solidè reiiciendum, quia nullo nititur fundamento, eadem enim ratio posset quæ dicere requiri duplicem potentiam visum, ut animam constituit potentem videre, quia vna sufficiens non est, ut adæquatè hunc præstet effectum, & similiter duplicem quantitatem, ut subiectum extendatur, quia simplex quantitas non est potens adæquatè subiectum extendere.

8 Ex his constat materializationem & informationem eandem esse simplicem entitatem indissolubilem, sicut actio & passio, quia informatio nihil aliud est, quam unio formæ ad materiam, mediâ quâ forma exercet munus

Franc. de Ontologia, Philosoph. Tom. I.

partis formalis componentis, in ordine ad quam unio, informatio dicitur, materializatio verò est unio materiæ ad formam mediâ quâ, materia exercet munus partis materialis actu componentis compositum, in ordine ad quam materializatio dicitur eadem unio, quæ in ordine ad formam informatio denominatur.

§. III.

Satisfit Hurtado.

9 Argumentatur Hurtado ad probandum dandam esse duplicem unionem. Modus unionis debet recipi in materia, & in forma: sed idem modus unionis non potest recipi in materia, & in forma: ergo duplex est assignandus. Maiorem probat: forma, ut vnita, est perfectio materiæ: ergo ut vnita debet recipi in materia: ergo modus unionis debet recipi in materia. Vrgit Hurtado in forma hominis, quæ secundum se non potest recipi in materia: ergo debet recipi ut vnita: ergo debet recipi illius unio in materia. Similiter materia ut vnita est perfectio formæ: ergo forma debet recipere materiam ut vnitam: ergo debet recipere illius unionem, non enim alio modo materiam, ut vnitam forma potest recipere nisi recipiendo unionem: formam esse perfectionem materiæ, & materiam esse perfectionem formæ probat Hurtado ex eo, quod vtrique sit entitas incompleta complenda, & perficienda per aliam. Minorem probat, quia idem modus unionis non potest subiectari in materia, & in forma hominis, quia si materialis sit, non poterit subiectari in forma spirituali, & si spiritualis, non poterit in materia corporea recipi.

10 Fatetur Hurtado num. 130. hoc argumentum efficax non esse ad probandum duplicem unionis modum in aliis compositis præter hominem, videamus an fateri debeat adhuc in homine esse prorsus inefficax. In primis nescio quomodo hæc componat Hurt. cum doctrina, quam tradit disp. 12. sect. 5. citatâ, ubi docet unionem posse creari, & inquiri an extrema eo casu perficerentur per unionem creatam: Huic difficultati respondet §. 97. citato. Respondet eo eâ perfectum iri unione, quia hæc per se ipsam est vtriusque partis perfectio, &c. ergo ad hoc ut materia perficiatur per formam mediâ unione necessum non est ex mente ipsius Hurtadi unionem in ipsa recipi, quandoquidem per unionem creatam perficeretur, quia unio per se ipsam est perfectio vtriusque partis. Venio ad alia. Sunt multi, qui affirmant accidentia materialia subiectari in toto composito, etiam in homine, & unionem materialem in eodem posse recipi in toto composito, & inadæquatè in anima, de quo Puncto frequenti, in quorum sententia neganda est minor prioris syllogismi ab Hurtado confecti, de qua erit tota argumenti contentio. Quia tamen incerta res est, an eadem entitas possit subiectari in subiecto materiali, & spirituali, de qua modò cum Hurtado contendere nolo, alio modo radicitus argumento nervos præcido. Nego maiorem, videlicet unionem recipiendam esse in materia, & forma. Ad confirmationem respondeo materiam perfici per formam, & formam per materiam, non secundum suas entitates intrinsecas, sed in ordine ad totum, in quo vtrique perficitur, non in se ipsis, quia in se semper remanent entitates inadæquate, sed in toto, & ita necessum non est, ut se inuicem perficiant, ut mutuo se recipiant, sed ut vniantur, & communicent in eodem toto, in quo absque vlla receptione mutuo perficiuntur iuxta dicta Cont. 2. Punct. 3. §. 3.

11 Argumentatur secundo Hurt. Si relatio similitudinis distingueretur à fundamento, & termino, relatio fundamente inherens, non sufficeret, ut terminum constitueret similem: sed necessaria esset alia relatio, ex parte termini: ergo datâ unione superadditâ inter materiam & formam, duplex danda est, quædam ex parte materiæ, & altera ex parte formæ. Parco arguendi modo; possem enim dicere ex vi huius suppositionis intrinsecè per modum quendam superfluum, quia eo ipso quod ponatur fundamentum, & terminus per suas entitates formaliter relata constituuntur, ac proinde si supponitur modus alius in aliquo extremo, supponitur entitas quædam superflua in rerum natura, quæ pari iure, vel potius non impari iniuriâ debet poni in vno extremo, ac in alio, cum neutrum, neque determinatè, neque indeterminatè illum exigit, neque aliquod illo, um melius ius habeat, ut talem modum

P 2 tanquam

tanquam sibi necessarium exposcat, neque tanquam sibi superfluum respiciat. Neque volo ex Arriagæ doctrina respondere modum unionis posse eundem in materia, & forma subiectari, relationem verò non posse utrumque extremum per modum vnius subiecti indiuisibilis respicere, & ita necessariam esse duplicem relationem, vt in vtroque extremo relatio subiectetur relatio, non tamen necessariam esse duplicem unionem, vt utrumque extremum vniendum sit subiectum unionis; quia in vtroque tanquam in subiecto adequato, & illorum quocumque tanquam in subiecto inadequato potest eadem indiuisibilis vnio subiectari. Quod si solutionem hanc velis impugnare ex doctrina eiusdem Hurtadi asserentis non posse eundem modum unionis subiectari in materia, & in forma, memineris quæso ipsum Hurtadum dixisse §. 130. ex hoc capite tantum in homine posse duplicem unionis modum propagari.

12 Alias rationes adducit Hurtado ad probandum dādam esse duplicem relationem in duplici extremo, quibus ipse sibi respondisse poterat: asserit §. 143. relationem in causa & in effectu esse diuersæ rationis, vt pater in paternitate, & in filiatione, ac proinde non posse per eandem relationem referri Patrem ad Filium, & Filium ad Patrem. Admitto hanc doctrinam & ex illa Hurtado respondeo, relationes multiplicandas esse in causa, & effectu propter hanc rationem, quæ non inuenitur in extremis vt vnitis, in quibus vnio eiusdem rationis esse potest, ac proinde necessum non est excogitare diuersas uniones, vt diuerso modo referentur causa & effectus. Si dicas in extremis relatis relatione similitudinis hanc non inueniri rationem, dicam in his relationes multiplicandas esse, quia extrema similia sepe sunt loco distita, & eadem relatio non potest constitui in duplici loco, neque extremum distans constituere relatum. Instat Hurtadus esse aliqua extrema relata, quæ non possunt loco distare, quod probat ex potentia vitali, & illius actibus in quibus est mutua relatio, & separari non possunt. De relationibus cause ad effectum, & effectus ad causam, quæ in potentia & actibus reperiuntur, rationem aliam nuper dederam, ex ipso Hurtado desumptam. Verumtamen quia in opinione, quæ relationes has admittit, hæc eadem extrema relatione diuersitatis referuntur, assero posse extrema relata relatione eiusdem rationis, quæ dici solet relatio æquiparantiæ, referri vnā eademque relatione. Contra hunc dicendi modum nimis ardens insurgit Hurtadus; asserit, duplicem relationem absque fundamento non esse denegādam ex eo solum, quod nulla ratio vrgeat ad has relationes multiplicandas. & ab omnium sensu non esse puerilem in modum discendum, sed cum fundamento adeo præfente, vt omnes opprimat. Rogo Hurtadum, quo fundamento relationes omnes superadditas neget contra omnes Doctores, qui illas defendunt? Hoc certe omnium præcipuum est, absque his relationibus superadditis præcisè ex eo quod supponantur fundamentum, & terminus, utrumque intelligitur relatum: ergo otiose ponitur illa relatio: ergo ponenda non est. Sic arguit Hurtadus disput. 15. Metaphysic. sect. 2. §. 14. & 15. Sicque argumentantur doctissimi viri, quo fundamento doctè & maturè satis discunt ab authoribus, qui relationes superadditas admittunt: ergo qui eādem formā arguendi seruata duplicem relationem in his extremis, quæ separari nequeunt, negarent, sic arguentes: posita simplici relatione utrumque extremum intelligitur relatum: ergo superfluit secunda relatio: ergo ponenda non est; non discederet puerilem in modum, ab his qui duplicem relationem concedunt, sed eādem ratione, quā ipse Hurtadus ab eiusdem Doctoribus magis discedit, dum eodem fundamento, quo illi multiplicatam relationum simplici quadam relatione admittit negat, omnem relationem superadditam euellit.

13 Rationem aliam disparitatis inuenio apud eundem Hurtadum, vt illius hypothetico argumento satisfaciam: Ait Hurtadus §. 143. ad causam referri effectum esse omnino independens à relatione cause ad effectum, quia creatura refertur ad Creaturam, & Creator non refertur ad creaturam. Ex qua doctrina respondeo ex conceptu vnius extremi relationis non esse alterum extremum esse relatum, quia possunt separari, & ideo non sufficit relatio, quā constituitur hoc extremum relatum, vt illud formaliter referatur: de conceptu verò vnius extremi vniti est alterum extremum esse vnitum, & de potentia Dei abso-

luta non potest materia esse vnita formæ, quin forma sit vnita materie, neque ex parte obiecti præcindi possunt hi conceptus: materia est vnita formæ, & forma est vnita materie. Hac de causa multiplicanda non est vnio in extremis vnitis, cum illud vnitum maneat ex vi formæ, quā hoc illi vnitur; secus in relationibus quorum vnum extremum relatum non est, ex eo quod aliud ad illud refertur. Dices, neque mente præcindi posse albedinem A esse similem albedini B, & albedinem B esse similem albedini A, neque Petrum esse eundem relatione identitatis cum Ioanne, & Ioannē habere eandem identitatem relatiuam cum Petro. Neque Antonium esse diuersum ab equo Bucephalo, & equum Bucephalum esse diuersum ab Antonio: ergo eadem est ratio de relatione & vnione. Hæc obiectio impugnatur multiplicatam relationum, non simplicitatem unionis; si enim præcindi nequeunt hi conceptus, Antonius est diuersus à Bucephalo; & Bucephalus est diuersus ab Antonio, sequitur per eandem relationem constitui utrumque diuersum. Consequentiam non negant Patroni harum relationum, sed consequens, & antecedens neque in illorum opinione potest admitti, cum ipsi asserant hominem diuersum esse à Deo relatione diuersitatis, & Deum similem relationem non habere, & asserant Antonium esse diuersum à Bucephalo per relationem quandam ex vi cuius formaliter Bucephalus non est diuersus ab Antonio, sed aliā indiget relatione, vt diuersus constituitur. Quæ omnia ego falsa esse iudico, & ideo assero has omnes relationes superadditas esse auferendas, & utrumque extremum per eandem relationem referri ab vtroque simul sumpto realiter, & formaliter ex parte obiecti indistinctam. Neque à me petendum est vt argumenta solam, quibus vtor ad has relationes superadditas expungendas, sed si ex suppositione opinionis, quæ relationes superadditas admittit, fiat argumentum ad vnionum multiplicatam probandam, inconcussa esse debent omnia principia per locum intrinsecum connexa cum conclusione has relationes superadditas statuente, illique suppositis argumentum procedere, & ideo supponendum est conceptum diuersum dicere albedinem A esse similem albedini B, & albedinem B similem esse albedini A, & sic de aliis relatiuis.

14 Vltimò respondeo relationem non referre terminum purè terminum ad suum subiectum, quia respicit terminum tanquam quid extrinsecum; vnionem verò terminum vnire, quā illum tanquam intrinsecum terminum attingit.

§. IV.

Incidens difficultas explicatur de natura intrinseci.

15 Ex solutione supra data alia quæstio suboritur quid sit intrinsecum respectu alterius, quare vnio vtrique termino intrinseca sit dicenda, & relatio tantum fundamento intrinseca dicatur, & termino extrinseca? quare actio extrinseca sit agentis & intrinseca termino? Hurtadus disput. 5. citata §. 45. terminum intrinsecum definit: *Terminus intrinsecus est ille ad quem aliqua res refertur, quæ illi non est extrinseca, & quæ ab illo non dependet in genere cause materialis, neque aliunde extrinsecæ.* Hanc definitionem rectè impugnatur Arriaga disput. 4. sect. 3. subsect. 3. quia licet aliqua rectè per negationem definiatur, res positiua nunquam definienda est per negationem suæ negationis: extrinsecum autem est negatio intrinseci: ergo dicere non extrinsecum, est idem ac dicere intrinsecum, magis obsecrè & inuolucè, sicut isti quis definiret lucidum, quod est non tenebrosus. Deinde etiam si extrinsecum non diceret formaliter negationem intrinseci, certè æquè ignotum est quid sit extrinsecum, & quid intrinsecum, ac proinde definitio non est bona, siquidem definitum per æquè ignotum, & non per aliquid notius illo explicat. Arriaga supra num. 11. terminum intrinsecum definit: *Terminus intrinsecus est, qui vnitur, & non extrinsecè cum alio neque in genere cause materialis, aut formalis.* Peccat Arriaga in quo Hurtadum reprehenderat, idem enim est terminum intrinsecum definire per non extrinsecè, & per non extrinsecum, æquè enim est vterque terminus ignotus, & eandem formalitatem, licet diuerso modo significatā, importat. Deinde terminus actionis, quem dicit Arriaga intrinsecum esse non vnitur actioni, sed tantum actio connexionem habet cum illo, si ne quo esse nequit, & huic similem connexionem habet cum principio effectiuo, cui eadem actio extrinseca dicitur. Eandem